

Den blå klinkekulen

Damaskus

Alt pulserte av død, bortsett fra døden – den var fortsatt i live.

Lett på tå snek krigen seg inn nattetid, som en god mor som vil forsikre seg om at vi sover rolig, legge hodene våre trygt til rette på sandsekkene, som om de var dunputer. Den dekker kroppene våre med ruiner så vi ikke skal bli forkjølet, og forsøker å samle oss sammen i massegraver, så vi ikke skal føle oss ensomme.

Mens verden var taus som graven, slettet bombene byens minne og reformaterte husene. Gatene var fulle av lik, og var gradvis forvandlet til Organisk gjødsel A/S.

Syria, det stakkars landet vi hadde lagt bak oss, var gått ut av geografien og inn i historien.

Marginalia 1:

Det som skjer på den blå planeten, må bli igjen på den blå planeten.

Ankomst i den adkomstløse byen

Flyplassvekkeren kikker på lærvesken min av menneskehud, mens frykten skimrer slik jeg godt kan huske øynene dine gjorde. Detaljene sorgen har omskapt til minner, ligger skjult i en hemmelig lomme i vesken som en pose kokain. Verden er et blått eple, slik den så ut på bildet *Den blå klinkekulen* fra 1972. Og mens min hukommelse var eneste bevis på massakren, raste nåtiden sammen som festninger foran romerne, og den satellittoverførte stemmen din var det eneste som ikke ble forvandlet til en liten sannsynlighet i en algoritme.

En liten sannsynlighet i en algoritme, jordkloden framstår som et punkt i et maleri av Georges Seurat, der vekkeren står og tenker som en bortkommen hest mens han mumler navnet på stedet jeg er født: Damaskus. Selv tenker jeg på hvor usannsynlig det var at vi skulle møtes på denne planeten. Du trodde det bare var en tilfeldighet, for Gud finnes ikke, som du sier, mens jeg trodde det var Guds vilje, slik det står i vers 30 av suren *Mennesket*.

Jeg funderer på sannsynlighetsberegning, hvordan en mann trenger en kvinne for å bli tilstrekkelig klok til å velge den dystre veien, for å forstå at det er ikke gull alt som glimrer, for å reorganisere kaoset i form av en familie som ikke lever under bombardement, for å frykte tanken på at han ikke føler frykt.

Jeg funderer på sannsynlighetsberegning, hvordan en kvinne som sitter fast i en metodisk vinter som kan forvandle hver minste triste ting til melankoli, kan le som en hveteåker i Midtøsten, hvordan en kvinne som har vært vitne til så mye ødeleggelse, kan utstråle varme i dette stummende mørket, nordenfor nord.

Hvordan en kvinne kan være åpenbar som okkupasjon, trist som Syria, vakker som håpet.

Marginalia 1:

Veien som går til byen deler seg i to. Den ene veien frister mer enn den andre, den er bred, beplantet med trær og virker trygg, men leder til ulven. Den andre er avsidesliggende, mørk, dyster, avskåret, men leder til Damaskus.

Marginalia 2:

Damaskus. Før ulven spiste byen, lignet den kjærligheten. Vi var tilstrekkelig fremmede til å føle den tryggheten innsatte føler når de har sittet lenge i fengsel, de fengslifiseres. Slik alle på denne blå planeten vet at Argentina er det eneste italienske landet hvor de snakker spansk, noe som er et vitenskapelig faktum, så vet også alle at Damaskus er den eneste døde byen hvor det finnes levende mennesker, noe som blir et litterært faktum.

Marginalia 3:

Man fengslifiseres, sier Yassin Al-HajSaleh, når den innsatte slår seg til ro i fengselet og temmes så han kan leve der, finner roen som om han er hjemme. Da blir tiden en alliert, og eliminerer fengselets grunnleggende funksjon, og årene blir til en fysisk del av den innsattes liv.

Berlin

En ufruktbar kvinne fødte meg, det året folk ble drept for identiteten sin. Moren min er en boks med morsmelkerstatning fra UNESCO, det arabiske språket mitt podes med elektroner, ***Jeg sover dypt, helt uten bekymring for makeløse ord**, stoffpåvirket, ***Mens andre våker** i barene her i denne byen, helt til morgengry.

Denne byen – en sannsynlig massakre, en postmoderne massegrav, en konsentrasjonsleir for kunstnere av millenniumsgenerasjonen – ligner ansikts fotografiet i det forfalskede passet mitt, den ligner hjertet mitt som kan elske deg nok en gang og sove i din favn som et spedbarn, hjertet mitt som kan.

Denne byen er spent som en streng. Hvordan kan en by som er spent som en streng gi oss friheten til kurderne i fjellene?

Denne byen har blitt reddet fra freden én gang, og fra krigen to. Den har lært oss å forsvare landet motmennene som forsvarer landet. Den får oss til å huske Damaskus, og når vi husker Damaskus, husker vi ruinene, og når vi husker ruinene, husker vi Berlin.

Marginalia 1:

I mars 2067 åpnet Deutsche Bahn en ny jernbanelinje Berlin-Damaskus, med en topphastighet på 250 km i timen. Rolig, som et helt vanlig nattog, tilbakelegger det strekningen på 3700 km på 15 timer. Toget har avgang fra Berlin klokken fem om ettermiddagen, og ankommer Damaskus halv åtte om morgenen.

Marginalia 2:

På det forventede toget fra Berlin til Damaskus vil migrantene reise sin vei igjen, de døde vil dø igjen, og hagen som glefser i seg rosen nå, vil fortsette å glefse den i seg helt til da.

Marginalia 3:

– Hvorfor elsker folk Berlin?

– Fordi de aldri har sett Damaskus.

**Dikt av Abu-t-tajjib al-Mutanabbī (915–965 e.Kr.)*

PTSD

Se der borte, ser du skogen av sammenfiltrede bygninger? En by, kalles det. Og skogen av sammenfiltrede kropper der borte, det er en dansefest, eller en sannsynlig massegrav.

Flytt blikket enda lengre unna, betrakt krigene som ikke har brutt ut ennå. Tenk på bombene som ikke har falt, likene som ikke går i oppløsning under ruinene, barna som vokser seg store som om livet er vakkert, i et trygt, lykkelig land.

Jeg har unnsliuppet krigen, sier du. Nei, kjære, ingen unnslipper krigen. Jeg er ikke død, det er alt.

Jeg har bare overlevd.

Jeg har overlevd, mens huset døde, gaten huset lå i, bydelen, byen, landet. Småfuglen døde, sitrontreet, gatekatten og hunden til naboen. Nabokonas hage døde, nabokona, kafeen på hjørnet, bydelsmoskeen, barneskolen, læreren, landet og menneskene. Alt er dødt, og stemmen til barneskolelæreren lyder som et ekko i ørene: *Bedre sent enn aldri*. Etter årelange ødeleggelser har jeg oppdaget at det stort sett viser seg at aldri er bedre enn sent.

Marginalia 1:

Verden kollapser rolig, mens du sover dypt som om ingenting var skjedd. Byene, dem vi har flyktet fra flukten vår fra, fortærer det rigide minnet vårt som en kamin. Hadde det ikke vært for at jeg berører kroppen din med hånden nå, ville jeg ikke trodd at vi glemmer at vi husker, at bombene som regner ned over hus som var blitt fremmede, har blitt kjente og kjære, at veiene krøller seg sammen som et skremt dyr, at mennene som dro sin vei og ikke har vendt tilbake, ikke kommer til å vende tilbake, at landet som drepte broren min ble funnet drept med en kule i pannen, at verden ikke kaller ting ved deres rette navn.

Marginalia 2:

Verden kaller krigen i Vietnam for Vietnam-krigen, krigen i Irak for Irak-krigen, krigen i Afghanistan for Afghanistan-krigen, selv om alle er amerikanske kriger.

Kjærligheten

Ikke vær redd for natten som er tørst som en brennende skog, for hjertet mitt er gjennomtrukket av minner. Ikke gå inn den trange døren, ikke lås inn mulighetene bak deg, sangen ligner ikke kvelden, veien til deg er plaget som Kristi ansikt. Kom, jeg puster mens jeg drukner, som en som puster inn luft fra en glassflaske. Men jeg er grønn som kjærligheten, hesten min er en araberhest, og selv om passet mitt er forfalsket, så er diktene mine ekte, og i rommet mitt produseres minner.

Jeg elsker hvordan husnøkkelen min klirrer i nøkkelknippet ditt, hvordan jeg klirrer i detaljene dine, her jeg funderer på fortiden som kommer til å hende nå, på varmen som lever på strekningen mellom kroppen din og sengen, på sorgen som sprer seg som kreft på verdenskartet, på ansiktet ditt som reiser på jordkloden med meg, mens jeg sitter på kanten av okkupasjonen, jeg fanger en fisk i Dødehavet, jeg tenker på alle de dødfødte barna, ville hester som galopperer i villmarken. Å, min kjære, profetene har løyet for oss, Det nye testamentet er ikke nytt lenger, nå som tju århundrer er gått, ikke tro nyhetssendingen, ikke åpne opp døren, ikke lås inn mulighetene.

Kom, middagen er varm, vinen er kald, sengen er varm, jeg har drept noen av rosene langs veien, slik at rommet mitt kan få leve, og her er jeg, klar til å formere meg. Ikke forlat meg og la livets blomst visne, kjærligheten er vanskelig når vi ikke vet hvordan vi skal elske, men enda vanskeligere når vi vet. Kom, kanskje vi ikke kommer til å huske det som skjer i fremtiden, kanskje kommer vi til å dø av kjærlighet etter alle disse krigene.

Marginalia 1:

Jeg har to nyheter, én dårlig og én enda verre. Den første er at jeg elsker deg.

Ghayath Almadhoun

Translation: Geir Juell Skogseth og Selma M. Yonus